

Institutsionaalse akrediteerimise hindamisotsus Eesti Kunstiakadeemia

29/09/2017

**Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri
kõrghariduse hindamisnõukogu otsustas
akrediteerida
Eesti Kunstiakadeemia
seitsmeks aastaks**

Ülikooliseaduse § 12 lg 2 p-st 1 ning § 10 lg-st 4 ja Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punkti 3.7.3 ning punktis 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi “Institutsionaalse akrediteerimise tingimused ja läbiviimise kord” punkti 48.1 alusel sedastab EKKA kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Eesti Kunstiakadeemia kooskõlastas EKKAg institutsionaalse akrediteerimise aja 24.03.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 09.02.2017 korraldusega Eesti Kunstiakadeemia institutsionaalse akrediteerimise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Professor John Butler	Komisjoni esimees, Chief Executive Officer, EQ-Arts, Suurbritannia
Mark Dunhill	Dean of the School of Art, University of the Arts London, Suurbritannia
Marjan Hester Groot	Associate professor; Vrije Universiteit Amsterdam, Holland
Emma Järvenpää	Üliõpilane, Leiden University, Holland
Žilvinas Lilas	Professor, Kunsthochschule für Medien Köln, Saksamaa
Christine Pybus	Lecturer; CIT Crawford College of Art and Design, Cork, Iirimaa
Merja Salo	Professor, Aalto University, Soome
Maren Schmohl	prorektor, Academy of Applied Design, Art and Media (Saksamaa)
Jari Kukkonen	Vitalonga OÜ, Eesti

3. Eesti Kunstiakadeemia esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 8.02.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 20.02.2017.
4. Hindamiskülastus Eesti Kunstiakadeemias toimus 9.-11.05.2017.
5. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 23.06.2017, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 26.06.2017 ja millele Eesti Kunstiakadeemia esitas vastuse 10.07.2017.
6. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 23.07.2017. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
7. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 25.08.2017.
8. Hindamiskomisjoni osahinnangud olid järgmised:

Organisatsiooni juhtimine ja toimimine	Nõuetele vastav
Õppetegevus	Nõuetele vastav
Teadus- arendus- ja/või muu loometegevus	Nõuetele vastav
Ühiskonna teenimine	Nõuetele vastav

9. Nõukogu arutas saadud dokumente 29.09.2017 istungil 9 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Eesti Kunstiakadeemia tugevused ja parendusvaldkonnad ning soovitused.

Organisatsiooni juhtimine ja toimimine

Tugevused

- 1) Kõrgkool on pika ja kaasava protsessi tulemusena töötanud välja põhjaliku arengukava. Paika on pandud üksikasjalik eelarvestrateegia, mis on kooskõlas ülikooli põhieesmärkidega.
- 2) EKA kuulub 2017. aasta *QS World University Ranking* edetabelis kahesaja parima kunsti- ja disainiülikooli hulka, mida hindamiskomisjon pidas märkimisväärseks saavutuseks. EKA-l on koostöösidemed paljude Eesti kõrgkoolide, sealhulgas Tartu Kõrgema Kunstikooliga.
- 3) EKA on juhtivpartner CUMULUS moe- ja tekstiilitöörühmas ning on viinud läbi arvukalt töötubasid ja praktikaid erinevate rahvusvaheliste ettevõtetega. Akadeemia õppejõud ja praktikud on osalenud rahvusvaheliste töögruppide ja võrgustike juhtrühmades. EKAs asub ka CIRBUS võrgustiku sekretariaat.
- 4) Õppejõudude värbamisprotseduurid on selged, tasakaalustatud, kaasavad ja läbipaistvad.
- 5) EKA õppejõudude sooline tasakaal on hea. Õppejõudude mobiilsus on kasvav. Enam kui pooled õppejõududest osalevad lühiajalistes välisvahetustes.
- 6) Kõrgkoolis korraldatakse põhjalikke töötajate rahulolu-uuringuid.
- 7) Õppejõududele on loodud head tingimused oma erialal praktiseerida ja/või tegeleda teadustööga.
- 8) Üle kümne aasta on EKA tulud mh tänu Avatud akadeemia ja restaureerimiskooli tegevusele ja ülikooli teadus- ja arendustegevusele järjepidevalt kasvanud.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) EKA organisatsiooniline ülesehitus tuleks kriitiliselt üle vaadata, seda ühtlustada ja harmoniseerida ning selgelt määratleda kõigi kogude pädevus, ülesanded, liikmelisus, tegevused ja omavaheline infojagamine. Kõrgkooli juhtimis- ja administratiivset struktuuri oleks soovitav optimeerida.
- 2) Tugevdada tuleks inter- ja transdistsiplinaarset koostööd erinevate teaduskondade vahel, teiste ülikoolidega ja ka väljaspool akadeemilist sfääri, kasutades selleks ära kogu valmiva õppehoone potentsiaali.
- 3) Ülikooli arengu- ja tegevuskavas tuleks kvalitatiivsete indikaatorite juures defineerida ja selgelt välja tuua ka kvantitatiivsed indikaatorid, mille abil mõõta eesmärkide saavutamist. Määratleda tuleks isikud, kes vastutavad tegevuskava peamiste tegevuseesmärkide, mitte vaid üksikute meetmete saavutamise eest. Tegevuskava eesmärkide täitmist tuleks juhtkonna tasandil aasta-aastalt jälgida, selle tulemusi avalikult ja läbipaistvalt tutvustada ning kavandada järgmisi samme tulevikuks.
- 4) Personaliarenduses (sh juhendajate koolitamisel) tuleks asetada erilist rõhku loomepõhise teadustöö olemusele ja võimalikele tulemustele, et kaasata teadustegevusse täiel määral ka vabade kunstide, disaini ja arhitektuuri teaduskonnad.
- 5) EKA-t tuleks paremini turundada, et värvata sinna õppima ja õpetama senisest enam rahvusvahelisi tudengeid ja õppejõude. Strateegiliselt tuleb toetada õppejõudude pikaajalisemat välismobiilsust. Soovitav on viia kõigi õppekavade puhul läbi ka põhjalik turuanalüüs.
- 6) IT-süsteeme tuleks ajakohastada, et tugevdada veebipõhiseid juhtimis- teabevahetus- ning e-õppe platvorme.
- 7) Hindamiskomisjon leiab, et EKA ei tohiks end enam käsitada „väikese kõrgkoolina“, kuna tegu on (võrreldes muude Euroopa kunstikoolidega) küllalt suure ja keeruka organisatsiooniga.
- 8) Kvaliteedikomisjon peaks olema ülikooli struktuuri osa, millel on selgelt määratletud eesmärgid ja vahendid nende saavutamiseks ning õigus kujundada ka kaugeleulatuvat kvaliteedijuhtimise poliitikat.
- 9) Õppejõudude töö tulemuslikkuse hindamisel peaksid „ülalt alla“ iseloomuga meetmed olema paremas tasakaalus toetus- ja arenguvõimalustega. Muidu võib andekate õppejõudude äravool erasektorisse kujuneda ülikooli jaoks tõsiseks probleemiks, kuna karistava ja sekkuva iseloomuga hindamine pärsib õppejõudude rahulolu ja motivatsiooni.
- 10) Õppejõud väljendasid korduvalt rahulolematust oma palgatasemega. Õppejõudude töötasu kujunemine tuleb muuta läbipaistvamaks ja paremini mõistetavaks ning erinevate teaduskondade lõikes võrreldavaks – näiteks võiks õppejõududele selgitada, kuidas täpsemalt kalkuleeritakse lisaülesannete eest makstavat töötasu. Samuti tuleks õppejõudude palgatasega viia vastavusse teiste võrreldavate ülikoolide õppejõudude palgatasemega.
- 11) Soovitav on analüüsida ebatavaliselt kõrge professorite osakaalu põhjendatust ja vajalikkust ülikoolis.
- 12) Tõsta tuleks vastajate osakaalu küsitlustes, mis puudutavad rahulolu ülikooli juhtimisega.
- 13) Vajalik on panna paika selgemad sisereeglid eetikanõuete rikkumise puhuks.

Õppetegevus

Tugevused

- 1) Õppejõudude (eriti nooremate) enesetäiendamise tulemusena rakendatakse ülikoolis mitmeid uuenduslikke õpetamispraktikaid.

- 2) Õppejõudude ja üliõpilaste vahel valitseb tugev ja produktiivne kogukonnatunne. Nii kohalikud kui välisüliõpilased tunnevad, et neid toetatakse ja nad hindavad kõrgelt vahetut suhtlust õppejõududega.
- 3) Tööandjad on väga rahul üliõpilaste erialase ettevalmistusega ja nende võimega erinevates praktilistes tööolukordades toime tulla.
- 4) Tunnustust väärivad laborite loomise algatus ja nende kasutamine keskkete ressurssidena interdistsiplinaarse õppe- ja loomepõhise teadustöö läbiviimisel ning uute õppimis- ja õpetamismeetodite rakendamisel.
- 5) EKA toetab üliõpilaste rahvusvahelist mobiilsust, mille tase on kõrge ja moodustab olulise osa nende õpikogemusest. Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega on EKA rahvusvahelistumise üks lipulaevu, kasutades enim ära Erasmus programmi võimalusi ja osaledes ka nt Nordplus ja muudes rahvusvahelistes võrgustikes.
- 6) Õppejõud korraldavad üliõpilastele akadeemia toetusel õppereise Eestis ja välismaal.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Ülikoolis tuleks paremini defineerida „õppijakeskse õppimise“ sisu, et see oleks mõistetav kõigile huvirühmadele. Ainekursuste sisu ja läbiviimise kohta tuleks üliõpilasi informeerida süsteemsemalt ja kasutajasõbralikumalt, et anda neile mh võimalus oma õpinguid ise kavandada.
- 2) Rohkem tuleks tunnustada üliõpilasi, kes tegelevad iseseisvate projektide ja ettevõtlusega.
- 3) Õppeainete kirjelduse, sisu, eesmärkide, õpiväljundite, kasutatavate õpetamismeetodite ja hindamiskriteeriumide kvaliteet kõigub teaduskonniti märgatavalt.
- 4) Ülikoolis näib puuduvat ühtne lähenemisviis interdistsiplinaarsele koostööle.
- 5) Puudub selge ülevaade, mis kujul ja formaadis toimub õppekavadel ettevõtlusõpe.
- 6) Ülikoolis puuduvad selged juhised, kuidas üliõpilaste rahvusvahelisi praktikakogemusi hinnatakse ja õppekavas arvesse võetakse.
- 7) Õppejõudude ja üliõpilaste hulgas on laialt levinud arvamus, et ÕIS ei võimalda üliõpilaste tagasisidet efektiivselt koguda. Üheks võimaluseks oleks kehtestada anonüümsem tagasiside süsteem.
- 8) Bakalaureuseõppes ei ole praegu piisavalt sissejuhatust uurimismeetoditesse ja uurimismeetodeid ei käsitleta piisavalt ka magistritasemel.
- 9) Ülikoolis puudub ühtne hindamisüsteem, mis tagaks hindamistulemuste võrreldavuse ja hindamisstandardite seose õpiväljunditega. Soovitav on hindamisprotsessid formaliseerida ning kaaluda võimalust anda üliõpilastele kokkuvõtva hindamise raames ka kirjalikku tagasisidet ning panna neid üksteist hindama.
- 10) Välja tuleks uurida, mis põhjustab üliõpilaste rahulolematust VÕTA nõustamisega.
- 11) Psühholoogilise ja karjäärinõustamisteenuse kättesaadavust tuleks parandada, kuna nõudlus selle järele on suur.
- 12) Soovitav on formaliseerida protsess, mille käigus võetakse arvesse üliõpilaste tagasisidet ja tehakse selle alusel kõrgkooli ning õppekavade tasandil muudatusi.

Teadus- arendus- ja/või muu loometegevus

Tugevused

- 1) EKA on oma teadustöö strateegia kavandamisel ja elluviimisel arvestanud olulisel määral ühiskonna vajadustega.
- 2) Hea praktika näiteks on koostöö ettevõtetes praktiseerivate disaineritega, nagu ka toetus, mida EKA osutab lõpetajate idufirmadele.
- 3) Majasisene kirjastus sobib suurepäraselt doktoritööde avaldamiseks ja parandab hästi EKA teadustöö kvaliteedi nähtavust.

- 4) EKA võtmetugevuseks on õppejõudude loometöö nõue, mis on lepingu alusel fikseeritud nende ametijuhendis ja milleks ülikool eraldab neile piisavalt aega.
- 5) Akadeemia põhieelarves on eraldatud vahendid loomepõhise teadustöö toetuseks. Ülikool on käivitanud uurimisstipendiumid, et stimuleerida teadustööd.
- 6) Kõigi õppeastmete üliõpilased on kaasatud teadus-, loome- või projektitegevustesse.
- 7) Lõputöid esitletakse Tallinna kõige olulisemates näituseruumides, mis annab EKA-le ühiskonnas vajaliku nähtavuse.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppejõude tuleks senisest enam koolitada loomepõhise teadustöö teemadel, et erinevate teaduskondade õppejõud mõistaksid selle olemust ja väljundeid ning oleksid valmis osalema ühistes teadusprojektides.
- 2) Üle tuleks vaadata uurimismeetodeid käsitlevate publikatsioonide hulk ning katsetada uusi ja innovaatilisi lähenemisi loomepõhisele teadustööle.
- 3) Suurendada tuleks rahvusvahelise levikuga ajakirjades ilmunud eelretsenseeritavate uurimistööde hulka, et tõsta EKA rahvusvahelist mainet.

Ühiskonna teenimine

Tugevused

- 1) Tunnustust väärrib EKA tugev ja innovaatiline koostöö ühiskondlike sidusrühmadega, riigiasutustega ja loomemajandussektoriga. Huvirühmad on kaasatud õppekavaarendusse ja pakuvad üliõpilastele ka praktikavõimalusi.
- 2) EKA korraldab arvukalt avalikke näitusi, *performance*’id ja üritusi, mis on Eesti ühiskonnas hästi tuntud. EKA teaduskonnad võtavad osa rahvusvahelistest festivalidest, messidest, näitustest ja konverentsidest. EKA üliõpilased osalevad edukalt rahvusvahelistel konkurssidel.
- 3) EKA õppejõud osalevad arvukate erialavõrgustike töös.
- 4) EKA põhitegevuste populariseerimisega tegelevad pühendunud töötajad ja selleks on eraldatud eraldi ressursid.
- 5) Avatud akadeemia on pikad traditsioonid ning Eesti ühiskonnas mängida oluline roll. Avatud akadeemia turundus on olnud edukas ja selle tegevustes on osalenud arvukalt üliõpilasi. Tudengite tagasiside Avatud akadeemia tegevusele on olnud positiivne ja sellele on avatavas õppehoones eraldatud kaasaegsed ja avarad ruumid. Avatud akadeemia tegevustest võtavad osa ka ülikooli vilistlased.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) EKA tegevuste populariseerimisel võiks pöörata rohkem tähelepanu arvukale venekeelsele elanikkonnale.
- 2) Avatud akadeemia võiks aastaks 2020 seada veelgi ambitsioonikamad eesmärgid. Praegu on akadeemia mööda linna ajutistesse ruumidesse laiali valgunud, mistõttu on inimestel keeruline selle tegevustest osa võtta.
- 3) EKA tegevuste ühiskondlikku mõju ja tulemusi on soovitatav mõõta, et neid tulevikus veelgi edasi arendada.

Nõukogu soovitus Haridus- ja Teadusministeeriumile

Haridus- ja Teadusministeerium ei tunnusta piisavalt loomepõhist teadustööd ning seetõttu ei eralda selle viljelemiseks vajalikul määral rahalisi vahendeid. See mõjutab otseselt EKA võimekust värvata tööle tiptasemel õppejõude ja hankida doktorante ning teadustööks vajalikke vahendeid. Ebapiisaval teadustööl on omakorda otsene negatiivne mõju EKA tudengite õpikogemusele. Võttes lisaks arvesse, et kunsti- ja disainivaldkond on üks suuremaid panustajaid loomemajanduse arengusse, on ministeeriumil tungivald soovitatav teiste Euroopa partnerite eeskujul oma hoiakuid muuta ja tagada loomepõhisele teadustööle piisav rahastus.

10. Kui kõik osahinnangud on hinnanguga „nõuetele vastav“, annab hindamisnõukogu hinnangu, et kõrgkooli juhtimine, töökorraldus, õppe- ja teadustegevus ning õppe- ja uurimiskeskond vastavad nõuetele ning teeb otsuse akrediteerida kõrgkool seitsmeks aastaks.

11. Eeltoodust johtuvalt Nõukogu

OTSUSTAS

akrediteerida Eesti Kunstiakadeemia seitsmeks aastaks.

Otsus võeti vastu 9 poolthäälega. Vastu 0.

12. Akrediteering kehtib kuni 29.09.2024, järgmise institutsionaalse akrediteerimise toimumise aja kooskõlastab EKKA büroo Eesti Kunstiakadeemiaga hiljemalt 29.09.2023.
13. Ühtlasi otsustas Nõukogu omistada Eesti Kunstiakadeemiale EKKA kvaliteedimärgi tähtajaga kuni 29.09.2024.
14. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama. Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

Maaja-Katrin Kerem
Nõukogu aseesimees

Hillar Bauman
Nõukogu sekretär